

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2020-4-043 (Ortak Girişim)
Karar Sayısı : 20-32/400-181
Karar Tarihi : 02.07.2020

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER: Yalçın YALÇIN, Enes YASAN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : -Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş.
-PPF Beer Topholdco B.V.
Temsilcileri: Av. Şahin ARDIYOK, Av. Armanç CANBEYLİ,
Av. Ramiz ARSLAN
Büyükdere Cad. Bahar Sok. No: 13 River Plaza Kat: 11-12
Levent/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Temsa Ulaşım Araçları San. ve Tic. A.Ş.'nin ortak kontrolünün Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. iştiraki Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. ile PPF Beer Topholdco B.V. tarafından devralınması.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 10.06.2020 tarih ve 5609 sayılı ile giren bildirim üzerine düzenlenen 24.06.2020 tarih ve 2020-4-043/Ö sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. (EXSA EXPORT) ile PPF Beer Topholdco B.V. (PPF) tarafından yapılan başvuruda; Temsa Ulaşım Araçları San. ve Tic. A.Ş.'nin (TEMSA) sermayesini temsil eden payların ve ortak kontrolünün Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. (SABANCI) iştiraki EXSA EXPORT ile PPF tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talep edilmiştir.
- (5) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin 3. fıkrası uyarınca bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir. Anılan hüküm çerçevesinde, ortak girişimler bakımından aranan koşullar, kurulan ortak girişim şirketinin, kurucu teşebbüsler tarafından "ortak kontrol" altında tutulması ve kurulan şirketin, "bağımsız bir iktisadi varlık" niteliği taşımasıdır.
- (6) İşlem öncesi TEMSA'nın hisselerinin (.....) True Value Capital Partners (TVC) sahiptir. Bildirim Formu ve EXSA ve PPF arasında imzalanan Mayıs 2020 tarihli "Hisse Alım Sözleşmesi"ne göre EXSA ve PPF; TEMSA üzerinde (.....) oranda pay sahibi olacaklardır. Yine EXSA ve PPF arasında imzalanan Mayıs 2020 tarihli "Hissedarlar Sözleşmesi"nin "Ortak Kontrol ve Oy Verme Anlaşması" başlığı altında yer alan "4.2 Oy Sözleşmesi" maddesinde, tarafların (EXSA ve PPF) Şirket (TEMSA) kontrolünü eşit

ve müşterek şekilde ellerinde bulundurma niyetinde buldukları konusunda mutabık oldukları; dolayısıyla tarafların Şirket ve Bağlı Kuruluşlarının Yönetim Kurullarında ve Genel Kurullarında oy haklarını karşılıklı mutabakata uygun olarak kullanacakları hüküm altına alınmıştır. Genel Kurulun toplantı ve karar yeter sayılarını düzenleyen 8.1(e) numaralı maddeye göre toplantılar (.....) payı temsil eden hissedarların katılmasıyla gerçekleştirilebilecektir. Aynı maddede tereddütlerin giderilmesi açısından toplantı nisabının (.....) düzenlenmiştir. 8.1(f) numaralı maddede ise aralarında (.....) ancak bunlarla sınırlı olmayan konularda Genel Kurul kararı alınabilmesi için (.....) gerektiği öngörülmüştür. Yönetim Kurulunun teşekkülünü ve işleyişini düzenleyen 8.2. maddesinde TEMSA'nın sevk ve idaresinin Yönetim Kurulunda olacağı belirtilmiştir. 8.2(b) numaralı maddede Yönetim Kurulunun (.....) üyeden oluşacağı, (.....) tarafından aday gösterilen kişiler arasından; (.....) tarafından aday gösterilen kişiler arasından seçileceği belirtilmiştir. 8.3(c) numaralı maddede ise Yönetim Kurulu Başkanının (.....) tarafından; Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısının (.....) tarafından aday gösterileceği, Yönetim Kurulu Başkanının karar belirleyici oy hakkının bulunmadığı hükme bağlanmıştır. 8.2(e) numaralı maddede Yönetim Kurulunun toplantı ve karar nisabı için 4 üyenin katılımı ve olumlu oyunun aranacağı, bu üyeler arasında (.....) üyesinin yer alacağı belirtilmiştir. 8.2.(f) numaralı maddede yıllık iş planı, bütçe ve üst yönetimin atanması gibi konular için Yönetim Kurulunun yetkili olacağı düzenlenmiştir. Söz konusu sözleşme hükümleri ve Bildirim Formunda yer alan açıklamalar çerçevesinde EXSA ile PPF'nin; TEMSA'nın işletme politikasına dair stratejik kararlar üzerinde belirleyici etki uygulama imkânına sahip olacakları ve böylece TEMSA üzerinde ortak kontrole sahip olacakları kanaatine ulaşılmıştır.

- (7) "Bağımsız bir iktisadi varlık niteliği taşıma" kriteri ile kurulacak olan ortak girişimin kurucularından bağımsız olarak ilgili pazarda faaliyetlerini kalıcı olarak sürdürebilen ayrı bir teşebbüs olarak tanımlanıp tanımlanamayacağını tespit etmek amaçlanmaktadır. EXSA ve PPF arasında imzalanan "Hissedarlar Sözleşmesi'nin 4.1. numaralı maddesinde tarafların; (.....) düzenlenmiştir.
- (8) Bu itibarla TEMSA'nın tam işlevsel bir ortak girişim olduğu ve söz konusu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralma niteliği taşıdığı anlaşılmaktadır. Dosya içeriğinden işlem taraflarının cirolarının 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen ciro eşiklerini aştığı anlaşıldığından, bildirim konu işlem izne tabidir.
- (9) Bildirime konu işlem ile üzerinde ortak kontrol sağlanacak olan TEMSA, şehir içi ve şehirler arası alanlarda faaliyet göstermek üzere otobüs, midibüs ve hafif kamyon üretimi gerçekleştirmekle birlikte ana faaliyet alanı otobüs üretimidir. Bu bakımdan ilgili ürün pazarının "*otobüs üretim pazarı*" olarak veya segment ayırımına gidilerek "*şehir içi otobüs üretimi pazarı*" ve "*şehirler arası otobüs üretimi pazarı*" olarak tanımlanabilmesi mümkündür. Bununla birlikte mevcut dosya kapsamında yapılacak değerlendirmeyi değiştirmeyeceğinden kesin bir pazar tanımı yapılmasına gerek görülmemiştir.
- (10) TEMSA, 30 Mayıs 2019 tarihinde SABANCI bünyesinden ayrılarak TVC'ye devredilmiştir. Temsa İş Makinaları İmalat Pazarlama ve Satış A.Ş. (TEMSA İŞ MAKİNALARI) ile Temsa Motorlu Araçlar Pazarlama Dağıtım A.Ş. (TEMSA MOTORLU ARAÇLAR) ise söz konusu devrin kapsamı dışına bırakılmıştır. TEMSA İŞ MAKİNALARI daha sonra Marubeni Corporation'un tek kontrolünde olacak şekilde devredilmiş olup, SABANCI'nın teşebbüs üzerinde EXSA vasıtasıyla (.....) bir payı bulunmaktadır. TEMSA MOTORLU ARAÇLAR'ın hisselerinin tamamı ise EXSA'ya aittir.

- (11) Binek ve hafif ticari otomotiv alanlarında faaliyet gösteren TEMSA MOTORLU ARAÇLAR, Mitsubishi Motors firmasının Türkiye'deki satış, pazarlama, servis, yedek parça gibi hizmetlerini yürütmektedir. Şehir içi veya şehirler arası otobüs, minibüs, midibüs veya kamyon alanlarına yönelik herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. Dolayısıyla SABANCI iştiraki olan TEMSA MOTORLU ARAÇLAR'ın faaliyet alanlarıyla TEMSA'nın faaliyet alanları arasında herhangi bir örtüşme söz konusu değildir.
- (12) Pek çok farklı sektörde yatırımları olan PPF, ulaşım alanında yalnızca şehir içi ulaşım segmentinde faaliyet göstermekte olup söz konusu faaliyetlerini Skoda Transportation (SKODA) üzerinden yürütmektedir. Ağırlıklı olarak raylı ulaşım hizmetleri ve bunlara ilişkin parça ve malzemeler alanında faaliyet gösteren SKODA'nın ürün gamında alçak zemin tramvaylar, elektrikli lokomotifler, metro trenleri, banliyö tren birimleri ve trolleybüsler gibi ürünler yer almaktadır. SKODA'nın Türkiye'de yalnızca raylı sistemler ile sınırlı faaliyetleri mevcut olup bu kapsamda Konya ve Eskişehir'deki tramvay yapımı işlerini üstlenmiştir. Dolayısıyla SKODA'nın Türkiye'deki faaliyetleri ile TEMSA'nın Türkiye'deki faaliyetleri arasında yatay veya dikey bir örtüşme yoktur. SKODA ile TEMSA'nın küresel düzeydeki faaliyetleri arasında ise yalnızca elektrikli otobüsler ve bunlara ilişkin tamamlayıcı ürünler arasında bir örtüşme potansiyeli bulunmaktadır. Bununla birlikte elektrikli otobüs alanı SKODA'nın ana hizmet alanları arasında yer almadığı ve bu alanda Türkiye'de herhangi bir faaliyetinin olmadığı dosya içeriğinden anlaşılmıştır. PPF'nin de elektrikli otobüs veya otobüs parçaları alanlarında Türkiye'de herhangi bir faaliyeti yoktur ve bu alanlardan ciro elde etmemektedir. TEMSA'nın elektrikli otobüs alanındaki faaliyetlerinin ise henüz gelişme aşamasında olduğu ve bu alanda herhangi bir aktif satışının olmadığı anlaşılmaktadır. Yalnızca küresel düzeyde bir örtüşmeye neden olabilecek olan elektrikli otobüs işkolunun henüz gelişme aşamasında olması ve şehir içi veya şehirler arası otobüs pazarı içinde henüz kısıtlı bir yer tuttuğu dikkate alındığında bildirilen işlemin bu alanda rekabetçi endişelere yol açmayacağı değerlendirilmektedir.
- (13) Bildirim Formunda TÜİK verilerine dayanılarak hazırlandığı belirtilen ve satış adetleri bazında şehir içi, şehirler arası ve midibüs segmentlerindeki pazar paylarını gösteren tabloya aşağıda yer verilmiştir:

Tablo-1: Satış Adetleri Bazında 2019 Yılı Pazar Payları.

Marka	Şehir İçi (%)	Şehirler Arası (%)	Midibüs (%)
Temsa	(.....)	(.....)	(.....)
Otokar	(.....)	(.....)	(.....)
İsuzu	(.....)	(.....)	(.....)
Mercedes	(.....)	(.....)	(.....)
BMC	(.....)	(.....)	(.....)
MAN	(.....)	(.....)	(.....)
Karsan	(.....)	(.....)	(.....)
Neoplan	(.....)	(.....)	(.....)
Menarinibus	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (14) Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) tarafından yayımlanan raporlar kapsamında hazırlandığı belirtilen ve otobüs üretim adetlerine göre 2018 yılı ile 2020 yılının ilk üç ayındaki pazar paylarını gösteren tabloya ise aşağıda yer verilmiştir:

Tabo-2: OSD Raporları Kapsamında otobüs üretim adetlerine göre pazar payları.

Marka	2018		2020 (İlk 3 Ay)	
	Otobüs Üretim Adedi	Pazar Payı (%)	Otobüs Üretim Adedi	Pazar Payı (%)
Mercedes	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MAN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TEMSA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Otokar	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
A.I.O.S.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Karsan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (15) TEMSA'nın 2019 yılında TVC'ye devredilmesinden önce uzun yıllar SABANCI bünyesinde bulunmasından dolayı iki teşebbüs arasında birtakım tali hizmet ilişkileri kurulmuştur. Bildirim Formunda bu ilişkilerin SABANCI iştirakleri tarafından TEMSA'ya sağlanan bankacılık, emeklilik, enerji, lastik ürünleri ve bilişim hizmetlerini içerdiği belirtilmiştir. Söz konusu ilişkiler teşebbüslerin ana faaliyet alanlarıyla ilgili olmadığından bu ilişkilerin SABANCI ve TEMSA arasında dikey nitelikte herhangi bir rekabet endişesi doğurmayacağı kanaatine varılmıştır.
- (16) Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde bildirim tabi işlem ile bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişim oluşturulacağı, söz konusu teşebbüsün faaliyetleriyle devralan teşebbüslerin faaliyetleri arasında Türkiye'de yatay veya dikey herhangi bir örtüşmenin dolayısıyla etkilenen bir pazarın bulunmadığı, yalnızca küresel çapta ihmal edilebilir bir alanda örtüşme potansiyelinin bulunduğu değerlendirilmektedir. Dolayısıyla dosya konusu işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (17) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.